

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022/2023-2023/2024

(skrajne daty)

Rok akademicki 2022/2023

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Tłumaczenie tekstów literackich
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Humanistycznych
Kierunek studiów	Filologia germańska
Poziom studiów	II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 1 i 2
Rodzaj przedmiotu	specjalizacyjny, do wyboru
Język wykładowy	język niemiecki
Koordinator	dr Zygmunt Tęcza
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	pracownicy Katedry Germanistyki

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1		15							2
2		15							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

x zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie z oceną po 1 i 2 semestrze, egzamin po 2. semestrze. Forma tradycyjna.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość języka wykładowego na poziomie C1.

Wybór specjalizacji translatorycznej.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C ₁	Nabywanie i doskonalenie kompetencji translatorskich niezbędnych do tłumaczenia tekstów literackich z języka niemieckiego na język polski i z języka polskiego na język niemiecki zgodnie z obowiązującymi normami oraz z uwzględnieniem różnorodności form tłumaczonych tekstów.
C ₂	Znajomość różnych rodzajów tekstów literackich powstałych/powstających w polskiej i niemieckiej przestrzeni językowej.
C ₂	Umiejętność korzystania z różnych narzędzi pozyskiwania informacji oraz wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych.
C ₃	Doskonalenie umiejętności rozwiązywania problemów tłumaczeniowych poprzez zastosowanie odpowiedniej metodologii pracy oraz wybór należytych strategii i technik tłumaczenia.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student potrafi opisać różne formy tekstów literackich, zna ich właściwości, poprawnie znajduje podobieństwa i różnice w tekstach literackich tworzonych w polskiej i niemieckiej rzeczywistości językowej.	K_U02 K_U03
EK_02	Student potrafi zarówno podczas pracy indywidualnej, jak i pracując w grupie wykonywać poprawne pod względem leksykalnym, stylistycznym i gramatycznym tłumaczenia tekstów literackich z języka polskiego na język niemiecki i z języka polskiego na język niemiecki, uwzględniając przy należyte realia historyczne, społeczne, kulturowe, polityczne, gospodarcze i polityczne.	K_W06 K_U02 K_U03
EK_03	Student potrafi w sposób optymalny i efektywny wyszukiwać informacje dotyczące tłumaczonych tekstów literackich w różnorodnych źródłach wykorzystując przy tym nowoczesne technologie informacyjne, w tym Internet.	K_U04
EK_04	Student posiada pogłębioną wiedzę na temat omawianych tekstów literackich, okoliczności ich powstania, bibliografii autorów oraz potrafi opisać zjawiska językowe pojawiające się w tychże tekstach.	K_W07
EK_05	Student rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia zawodowego i jest ukierunkowany na samodzielne zdobywanie wiedzy oscylującej wokół praktyki teorii i praktyki tłumaczeniowej w przedmiotowym obszarze.	K_W06 K_W09 K_W10 K_K01 K_K04

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Semestr 1
Przekład literacki jako szczególna forma translacji pisemnej.
Dyscypliny dotyczące badań nad przekładem i dyscypliny pokrewne. Podstawowe pojęcia z zakresu translatoryki (m.in. ekwiwalencja, adekwatność, inwariancja).
Główne szkoły przekładoznawcze.
Strategie i techniki przekładu. Metody iluzjonistyczne (adaptujące) i antyiluzjonistyczne (np. literalny przekład filologiczny).
Styl, indywidualne wyznaczniki stylu tekstu, środki retoryczne w przekładzie.
Elementy kulturowe w przekładzie.
Konotacje, aluzje, wieloznaczność i intertekstualność w tłumaczeniu. Osobliwości w tłumaczeniu nazw własnych, nazwisk i imion (m.in. w grach słownych).
Zjawiska językowe (gramatyczne, leksykalne, forma literacka) jako czynniki mające wpływ na przekład (neologizm, okazjonalizm, anafora, tautonim, metafora, idiom, elementy spajające tekst, idiolekt, socjolekt, rola słownictwa fachowego w tekstach literackich).
Semestr 2
Zjawiska językowe (gramatyczne, leksykalne, forma literacka) jako czynniki mające wpływ na przekład (neologizm, okazjonalizm, anafora, tautonim, metafora, idiom, elementy spajające tekst, idiolekt, socjolekt, rola słownictwa fachowego w tekstach literackich).
Interpretacja tekstu wyjściowego. Geneza tekstu, uwzględnienie biografii autora, znaczenie tytułu tekstu.
Wartości estetyczne i interpretacyjne w przekładzie krótkiej formy literackiej na przykładzie aforyzmu.
Wartości estetyczne i interpretacyjne w przekładzie poezji.
Wartości estetyczne i interpretacyjne w przekładzie prozy.
Wartości estetyczne i interpretacyjne w przekładzie dramatu.
Tłumacz autorem nowego tekstu? Kreatywność i jej granice.
Znani tłumacze i przekłady słynnych polskich i niemieckojęzycznych dzieł literackich.
Analiza i krytyka przekładu.

3.4 Metody dydaktyczne

Ćwiczenia w tłumaczeniu tekstów pisanych i mówionych: tłumaczenie tekstów literackich, analiza i interpretacja tekstów źródłowych. Ćwiczenia i zajęcia praktyczne, praca w grupach, praca indywidualna, praca domowa (pisemna).

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, analiza i ocena tłumaczeń pisemnych, kolokwium, egzamin pisemny	ćw.
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, analiza i ocena tłumaczeń pisemnych, kolokwium, egzamin pisemny	ćw.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, analiza i ocena tłumaczeń pisemnych,	ćw.
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunki ogólne:

- po semestrze 2. i 3. zaliczenie z oceną na podstawie kolokwiów, prac pisemnych i ustnych,
- zdobycie min. 60% z przewidzianych prac zaliczeniowych uprawnia do otrzymania pozytywnej oceny z przedmiotu,
- egzamin pisemny po 3. semestrze.

Warunki uzyskania zaliczenia semestru na ocenę:

- wykonywanie pisemnych prac domowych zgodnie z zaleceniami wykładowcy i w wyznaczonych terminach,
- uzyskanie pozytywnych ocen z zadań domowych/kolokwiów (zadania ocenione negatywnie należy wykonać ponownie i zaliczyć na ocenę pozytywną).

Aby uzyskać pozytywną ocenę z egzaminu przewidzianego planem studiów, student powinien uzyskać min. 60% punktów z pisemnego testu sprawdzającego wiedzę z zakresu treści programowych wymienionych w niniejszym sylabusie.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z planu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	80

SUMA GODZIN	120
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	brak
zasady i formy odbywania praktyk	brak

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Bończa Bukowski, Piotr de / Heydel, Magdalena: Współczesne teorie przekładu. Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2009.
- Dąbbska-Prokop, Urszula: Mała encyklopedia przekładoznawstwa. Częstochowa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Języków Obcych i Ekonomii Educator, 2000.
- Kautz, Ulrich: Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Ludicium, 2000.
- Koller, Werner: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Tübingen, Basel: Francke, 2011.
- Krysztofiak, Maria: Przekład literacki a translatoologia. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 1999.
- Lipiński, Krzysztof: Vademecum tłumacza. Kraków: IDEA, 2000.
- Pisarkowa, Krystyna: Pragmatyka przekładu. Przypadki poetyckie. Kraków: IJP PAN, 1998.
- Snell-Hornby, Mary / Hönic, Hans G. / Kußmaul, Paul / Schmidt, Peter: Handbuch Translation. Tübingen: Stauffenburg, 1998.
- Stolze, Radegundis: Übersetzungstheorien: eine Einführung. Tübingen: Narr Francke Attempto, 2018.

Literatura uzupełniająca:

- Hönic, Hans G.: Konstruktives Übersetzen. Tübingen: Stauffenburg, 1997.
- Reiß, Katharina / Hans J. Vermeer: Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie. Tübingen: Niemeyer, 1991.
- Krings, Hans P.: „Was in den Köpfen von Übersetzern vorgeht – Psycholinguistische Grundlagen der Übersetzungsdidaktik“. In: Kühlwein, Wolfgang (Hrsg.): Neue Entwicklungen der Angewandten Linguistik. Kongressbeiträge zur 15. Jahrestagung der Gesellschaft für Angewandte Linguistik GAL. Tübingen: Narr, 1986, S. 52-56.
- Kußmaul, Paul: Kreatives Übersetzen. Tübingen: Stauffenburg, 2007.
- Nord, Christiane: Fertigkeit übersetzen: ein Kurs zum Übersetzenlehren und –lernen. Berlin: Bundesverb. der Dolmetscher und Übers. e.V. (BDÜ), 2010.
- Pisarska, A./Tomaszkiewicz, T.: Współczesne tendencje przekładoznawcze. Poznań 1998.
- Pisarska, Alicja/ Tomaszkiwicz, Teresa: Współczesne tendencje przekładoznawcze: podręcznik dla studentów neofilologii. Poznań: Wydaw. Naukowe UAM, 1998.

- Reiß, Katharina: Möglichkeiten und Grenzen der Übersetzungskritik: Kategorien und Kriterien für eine sachgerechte Beurteilung von Übersetzungen. München: Hueber, 1986.
- Sapir, Edward: Język. Wprowadzenie do badań nad mową. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, 2010.
- Sapir, Edward: Kultura, język, osobowość. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1978.
- Sobolewska, Justyna: Ocalone w tłumaczeniu. W: Przekrój. nr 17/18, s. 94, 2006.
- Whorf, Benjamin Lee: Język, myśl i rzeczywistość. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1982.
- Wojtasiewicz, Olgierd (1991): Wstęp do teorii tłumaczenia. Warszawa. Warszawa: Translegis, 2007.
- materiały własne wykładowcy.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej